

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

DIPLOMSKO DELO VISOKOŠOLSKEGA STROKOVNEGA ŠTUDIJA
Varstvoslovje
Primerjava policijskega dela z delom občinskega redarstva v Mestni
občini Koper

Junij 2016

Danjela Hrvatin
Mentor: doc. dr. Maja Modic

Zahvala

Za strokovno pomoč, nasvete in napotke pri oblikovanju diplomske naloge se iskreno zahvaljujem doc. dr. Maji Modic.

Posebno se zahvaljujem partnerju Robertu, ki me je vseskozi podpiral.

Vsem iskrena hvala!

Kazalo

1 Uvod	8
2 Metodološki pristop	9
2.1 Cilji in teze	9
2.2 Predpostavke in omejitve.....	9
2.3 Predvidene metode diplomskega dela	10
3 Policija	11
3.1 Zgodovina policije in policijske uprave Koper	11
3.2 Naloge policije	13
3.3 Policijska pooblastila	13
3.4 Prisilna sredstva	14
4 Občinsko redarstvo	15
4.1 Zgodovina redarstva in občinskega redarstva Mestne občine Koper	15
4.2 Delovno področje, naloge in pooblastila občinskega redarstva	18
5 Sodelovanje policije in občinskega redarstva Mestne občine Koper	20
5.1. Dileme glede sodelovanja med policijo in občinskim redarstvom	21
6 Primerjava policije z občinskim redarstvom	23
6.1 Naloge policije in občinskega redarstva	23
6.2 Pooblastila policistov in občinskih redarjev	25
6.3 Uporaba prisilnih sredstev policije in občinskega redarstva	26
6.4 Usposabljanje policije in občinskega redarstva	27
6.4.1 Usposabljanje policistov	27
6.4.2 Usposabljanje občinskih redarjev	28
6.5 Oprema pri opravljanju nalog policije in občinskega redarstva	29
6.5.1 Oprema pri opravljanju nalog policije.....	29
6.5.2 Oprema pri opravljanju nalog občinskega redarstva	30
6.6 Uniforma policije in občinskega redarstva	31
6.6.1 Uniforma policije	31
6.6.2 Uniforma občinskega redarstva.....	31
6.7 Zaupanje javnosti v policijo in občinsko redarstvo	32
7 Empirični del	34
7.1 Vzorec	34
7.2 Postopek.....	36
7.3 Vprašalnik	36

8 Rezultati	38
8.1 Analiza odgovorov.....	38
8.2 Preverjanje hipotez.....	44
9 Razprava	46
10 Zaključek.....	49
11 Uporabljeni viri.....	51
Priloge	54

Kazalo tabel

Tabela 1: Delež anketirancev glede na starost.....	35
--	----

Kazalo slik

Slika 1: organiziranost redarstva (vir: občinski program varnosti MOK)	17
--	----

Kazalo grafov

Graf 1: Spol anketirancev	34
Graf 2: starost anketirancev	35
Graf 3: predel bivanja anketirancev	36
Graf 4: Ali menite, da imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti več pooblastil kot občinski redarji.	38
Graf 5: Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti?	39
Graf 6: Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo občinski redarji pri opravljanju svojih dolžnosti?	39
Graf 7: Kateri od obeh institucij bolj zaupate?.....	40
Graf 8: Na kakšni ravni menite, da bi moralo biti sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom za zagotavljanje varnosti, reda in miru?.....	40
Graf 9: Ali se vam sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno?	41
Graf 10: Zakaj se vam sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno oziroma nepomembno?.....	42
Graf 11: Kdo menite, da je v Mestni občini Koper bolj dostopen?.....	42
Graf 12: Kako ocenjujete dostopnost policistov v Mestni občini Koper?.....	43
Graf 13: Kako ocenjujete dostopnost občinskih redarjev v Mestni občini Koper?	43

Povzetek

V RS je za zagotavljanje varnosti pristojna policija, pri tem pa ji k zagotavljanju lokalne varnosti pripomore tudi občinsko redarstvo. Policija je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve, njeno področje dela je urejeno z zakonoma Zakon o nalogah in pooblastilih policije in Zakon o organiziranosti in delu v policiji. Občinsko redarstvo pa deluje v okviru občinskega programa varnosti in v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zagotavlja javno varnost in red. Nadzor nad obema organoma pa vrši Ministrstvo za notranje zadeve.

V diplomskem delu primerjamo delo policije z delom občinskega redarstva v Mestni občini Koper. Diplomsko delo je sestavljeno iz teoretičnega dela, kjer subjekta spoznavamo glede na zgodovino, naloge, delovno področje, pooblastila in prisilna sredstva. V nadaljevanju se dotaknemo sodelovanja, dilem in primerjave policije z občinskim redarstvom. Na koncu pa v empiričnem delu opravimo analizo ankete, rezultate le te združimo s teoretičnim delom in tako potrdimo oz. zavrnamo predpostavke, ki smo si jih zastavili.

V zgodovinskem delu je opisano kako sta se organa razvijala in izoblikovala in sicer od tedanjih orožnikov do današnje policije in občinskega redarstva. Razvidno je, kako sta se instituciji razvijali, vsaka na svojem področju, od zakona pod katerim sta delovali, pa vse do uniforme in opreme.

V naslednjih sklopih podrobneje spoznamo naloge, delovno področje, pooblastila in prisilna sredstva tako policije kot občinskega redarstva in sodelovanja med obema subjektoma.

V zadnjem delu smo s pomočjo ankete, ki smo jo pripravili na podlagi zastavljenih predpostavk, dobili mnenje prebivalcev Mestne občine Koper, katerega smo uporabili za nadaljnjo analizo in končne rezultate. Mnenja občanov so pripomogla k lažjemu razumevanju teoretičnega oziroma praktičnega delovanja policije in občinskega redarstva, kakor to čutijo prebivalci Mestne občine Koper.

Ključne besede: zakon, delo, varnost, Koper, policist, policija, naloge, občinski redar, pooblastila.

Summary - Comparison of police work with the work of municipal warden service in the municipality of Koper

In the Republic of Slovenia, police is responsible to ensure safety with help of municipal security. Police is an organ in the composition of Ministry of the Interior that works based on the Act on Police Tasks and Authorities and the Act on Police Organization and Work. Municipal warden service in the context of municipal security program and the Act on Local Police and with that ensures local safety and order. The Ministry of the Interior controls both organs.

In this diploma thesis we compare the work of police with the work of warden service in the municipality of Koper. Our diploma is consisted of theoretical part where we get to know the subjects according to their history, tasks, working field, authorization and their restraints. In the continuation we touch the cooperation, dilemmas and comparison of police and municipal warden service. At the end we do an analysis of our survey in the empirical part, where we also connect the results with the theoretical part and accept or reject the hypotheses.

In the historical part we describe how the organs have developed and formulated from the former forms to the present police and warden service. It is evident how the institutions formulated, each one on their own domains from the laws under which they worked to uniforms and equipment.

In the next parts we get to know the tasks, working field, powers, restraints and cooperation of the police and warden service in detail.

In the last part we used our survey, based on the set hypotheses to get opinions from the inhabitants in the local area of Koper. We analyzed the acquired opinions and got the final results. Opinions of the inhabitants ensured the easier understanding of the theoretical part and practical work of police and municipal warden service, perceived by the inhabitants of the municipality of Koper.

Key words: law, work, security, Koper, police officer, police, tasks, municipal warden service, powers.

1 Uvod

Že po sami Ustavi RS (1991) ima vsak državljan pravico do varnosti. Pravica, ki jo omenja naša ustava, se nanaša predvsem na varno življenjsko okolje, v katerem državljani živimo in delamo. Vodilno vlogo pri zagotavljanju varnosti ljudi ima, po Zakonu o nalogah in pooblastilih policije (2013), kot organ izvršilne veje oblasti prav policija. Po posameznih občinah poleg policije glede na Občinski program varnosti (2008), Zakon o občinskem redarstvu (2006), Zakon o varstvu javnega reda in miru (2006), Zakon o pravilih cestnega prometa (2010), Zakon o prekrških (2007), za varnost ljudi deluje tudi občinsko redarstvo.

Slovenska policija je organ, ki opravlja naloge po določbah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (2013), ki obsegajo: zagotavljanje varnosti posameznikom in skupnosti, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter krepitev pravne države. Te naloge policija opravlja zaradi preprečevanja in odpravljanja nevarnosti.

Občinsko redarstvo, ki ga ureja Zakon o občinskem redarstvu (2006) in je v pristojnosti Ministrstva za notranje zadeve ter Inšpektorata RS za notranje zadeve na področju občinskega redarstva, opravlja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili, izvaja ukrepe, za katere je pooblaščen z zakoni, ki so določeni z občinskimi odloki in drugimi občinskimi predpisi (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

V diplomskem delu se bomo na splošno seznanili s policijo, kot organom v sestavi Ministrstva za notranje zadeve, ki zagotavlja varnost in občinskim redarstvom kot organom, ki v okviru občinskega programa varnosti in v skladu s predpisi zagotavlja javno varnost in red. Obe instituciji bomo primerjali, analizirali ter ugotavljali smiselnost in učinkovitost nalog ter pooblastil tako enih kot drugih.

2 Metodološki pristop

2.1 Cilji in teze

V diplomskem delu se bomo lotili primerjave policijskega dela z delom občinskega redarstva v Mestni občini Koper. Poslužili se bomo zgodovine in tako spoznali sam nastanek in razvoj policije (Jeršin, 2008) ter občinskega redarstva v Mestni občini Koper (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008), kar nam bo služilo kot izhodišče za primerjavo njunih del danes. Ker menimo, da je pomembno, da država in občina zagotavljata višjo varnost, bomo primerjali naloge, pooblastila in prisilna sredstva med policijo, kot organom v sestavi Ministrstva za notranje zadeve (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, 2013) in občinskim redarstvom, ki deluje v okviru občinskega programa (Zakon o občinskem redarstvu, 2006). Dotaknili se bomo trenutne pravne podlage, ki je temelj za delovanje policije kot tudi občinskega redarstva in samega delovanja teh dveh institucij, ki sta najbolj pristojni za zagotavljanje varnosti ter javnega reda in miru. Opravili bomo tudi analizo, s katero bomo skušali ugotoviti, kakšno je mnenje občanov o delu policije in občinskega redarstva v Mestni občini Koper.

Primerjali bomo naloge, kjer bomo ugotavljali določila in kar je najpomembneje pri nalogah spoštovati ter ravni, način in obliko opravljanja nalog. Organiziranost, pravno podlago, področja delovanja, sodelovanje, dileme, usposabljanje ter opremo policije in občinskega redarstva bomo spoznali s pomočjo zakonov, pravilnikov, odlokov, programa varnosti in ankete.

2.2 Predpostavke in omejitve

Zastavili smo si naslednje hipoteze:

- H1: Pri opravljanju svojih dolžnosti imajo policisti več pooblastil kot občinski redarji.
- H2: Prebivalci MO Koper v večji meri zaupajo policistom kot občinskim redarjem.
- H3: Za učinkovito zagotavljanje varnosti, reda in miru je pomembno sodelovanje policistov in občinskih redarjev na najvišji ravni.
- H4: V Mestni občini Koper so policisti bolj dostopni kot občinski redarji.

2.3 Predvidene metode diplomskega dela

Pri pripravi diplomskega dela bomo v prvem delu uporabili teoretične metode:

- analizo in interpretacijo primarnih ter sekundarnih virov, ki jih bomo uporabili pri raziskovanju knjig, poglavij v knjigah oziroma zbornikih, člankih, zakonih, predpisih, poročilih, internetnih straneh, itd.;
- pri opredeljevanju temeljnih pojmov, analizi dela policije in občinskega redarstva na območju Mestne občine Koper (MOK) nam bo služila deskriptivna metoda;
- zgodovinska metoda nam bo služila pri pregledu razvoja policije in občinskega redarstva;
- zadnja metoda preučevanja je primerjalna metoda, ki nam bo omogočila primerjavo podatkov med posameznimi viri.

V drugem delu pa bomo uporabili empirično metodo, kjer se bomo poslužili anketnega vprašalnika, ki ga bomo razdelili med prebivalce Mestne občine Koper.

3 Policija

Policija je organ, ki spada pod Ministrstvo za notranje zadeve. Je torej vladna organizacija, ki je odgovorna za vzdrževanje reda in uveljavljanja zakonov (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.A).

Policija z uresničevanjem svojih nalog prispeva k notranji stabilnosti in varnosti v RS. Za čim uspešnejše zagotavljanje varnosti sodeluje policija s posamezniki in skupnostmi, ki prispevajo k zagotavljanju nacionalne varnosti RS (Zakon o organiziranosti in delu v policiji, 2013).

Policija je postala moderna in po evropskih merilih oblikovana policijska organizacija, ki je sposobna učinkovito odgovoriti na izzive sodobnega življenja in zagotoviti visoko stopnjo varnosti. Policija je pridobila samostojnost, pri čemer ministrstvo za notranje zadeve določa razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za njeno delo, skrbi za njeno finančno poslovanje in investicije ter koordinira in usklajuje policijski informacijski in telekomunikacijski sistem s sistemi drugih državnih organov. Ministrstvo pa tudi usmerja in nadzira izvajanje nalog policije (Žaberl, 2006).

3.1 Zgodovina policije in policijske uprave Koper

Nastanek policije kot institucije na slovenskih tleh, v obliki orožnikov, sega v čase Ilirskih provinc (leta 1809) in nastanka avstro ogrske monarhije (leta 1849). Takratni orožniki so svoje delo opravljali na 72 orožniških postajah. Z nastankom SHS so se orožniki priključili deželnemu orožniškemu poveljstvu v Ljubljani. Z orožniki so delovali tudi stražniki in v določenih krajih, tudi mestne straže, ki so sodelovali z vojaškim poveljnikom Rudolfom Maistrom. Leta 1945, po koncu 2. svetovne vojne, nastane na ozemlju Jugoslavije, katere del je tudi Slovenija, narodna milica. Delovala je na področju javnega reda, varovanja življenj ljudi in njihovega premoženja, ter na področju prijemanja storilcev kaznivih dejanj. Leta 1956 je milica postala sestavni del organov za notranje zadeve in s tem ljudska milica. Vojaške organiziranosti ljudske milice ni bilo več, ustanovijo se krajevne pisarne, ki so podobne današnjim policijskim postajam, tako po pomenu, kot namenu. Pomembno je, da izpostavimo prvi Zakon o notranjih zadevah, ki ga je Slovenija dobila leta 1967, to je pristojnost Slovenije nad organi za notranje zadeve. Leta 1972 pristojnost o uporabi uniform, prisilnih sredstev in podobnega prevzame RS,

tako so nastale prve uprave javne varnosti v Kopru, Ljubljani, Mariboru, Celju, Murski Soboti, Kranju, Novem mestu in Novi Gorici. V tem času se je ustanovila tudi specialna enota. Popolno pristojnost nad organi za notranje zadeve je RS dobila leta 1990, ko so bile prve demokratične volitve in s tem izvolitev prvega demokratičnega parlamenta. Leta 1991 je bila Slovenija razglašena kot samostojna država, takratna milica se preoblikuje v policijo. Zakon o policiji je začel veljati leta 1998 in tako je policija postala organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve RS. S to pravno podlago je policija postala samostojna (Kolenc, 2002).

Zgodovina koprskе policije sega v leto 1941 in sicer v sam začetek narodno osvobodilnega boja. Po drugi svetovni vojni je območje okraja Koper zapadlo pod cono B, tako je na tem območju z razliko od ostale države, v kateri je delovala narodna milica, delovala narodna zaščita. Narodna zaščita je imela drugačno uniformo in oznake, ki so se bistveno razlikovale od takratne milice. Leta 1954 cona B preide pod upravo Jugoslavije in se pripadniki narodne zaščite vključijo v ljudsko milico. Leta 1991 je bilo to območje prizorišče uvoda v deset dnevno vojno na slovenskem, kakor tudi umika JLA iz Slovenije. Policijska uprava Koper je bila ustanovljena 27. februarja 1999, ko je pričel veljati Odlok o ustanovitvi, območju in sedežu policijskih uprav v RS. Je policijska uprava slovenske policije s sedežem na Ukmarjevem trgu 6 v Kopru (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.B).

Policijska uprava Koper ima sistematiziranih 1290 delovnih mest, od tega je zasedenih 938 delovnih mest, in sicer 696 uniformiranih policistov, 124 neuniformiranih policistov in 118 delovnih mest brez statusa policista. V podatku zasedenosti, ki je 72,7 % je vključen tudi en policist, začasno napoten v mednarodno civilno misijo. Prednostne naloge Policijske uprave Koper so boj proti gospodarskemu kriminalu, organizirani kriminaliteti, izboljšanje policijskega dela na območju premoženjske kriminalitete in zagotavljanje najugodnejših varnostnih razmer na tem območju (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.C).

Policijsko upravo Koper vodi direktor policijske uprave Danimir Rebec, ki je za svoje delo in za delo policijske uprave odgovoren generalnemu direktorju policije (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.D).

3.2 Naloge policije

Policija opravlja naloge, ki so določene z Zakonom o nalogah in pooblastilih policije (2013), ter drugimi zakonskimi in podzakonskimi predpisi. Najbolj pomembno pri nalogah je spoštovanje in varovanje človekovih pravic in svoboščin, ter da so naloge opravljene v skladu z ustavo RS in posameznimi zakoni ter podzakonskimi predpisi.

Policija svoje naloge opravlja na treh ravneh, in sicer: na državni, regionalni in lokalni ravni, kar pomeni da je policija sestavljena iz generalne policijske uprave, policijskih uprav ter policijskih postaj. Policijo vodi generalni direktor policije, ki je za svoje delo odgovoren ministru za notranje zadeve (Anželj, 2001).

Naloge policije opravljata uniformirana in kriminalistična policija, opravljanje nalog pa je vezano tudi na specializirane enote v slovenski policiji. Naloge opravljajo zlasti z opazovanjem, patroliranjem, interveniranjem, zasedo, poostrenim nadzorom in varnostno akcijo (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, 2013).

3.3 Policijska pooblastila

Policijska pooblastila so z zakonom določeni ukrepi, ki policistom omogočajo opravljanje njihovih nalog. Ker vsako policijsko pooblastilo pomeni določen poseg v človekove pravice, se le ta lahko izvajajo pod pogoji in na način, ki je določen in opredeljen v zakonu ali v podzakonskem predpisu. Policisti morajo pri opravljanju nalog ravnati v skladu z ustavo in zakoni ter spoštovati in varovati človekove pravice in temeljne svoboščine (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.E).

Način izvajanja pooblastil predpiše minister na predlog generalnega direktorja policije. Tako lahko policija opravlja uradne naloge in izvaja svoja pooblastila na območju celotne države. Policisti so dolžni v vsakem času preprečevati nezakonita dejanja, ter ukrepati in uporabiti z zakonom določena pooblastila (Čas, 2012).

»Policisti morajo izvajati policijska pooblastila tako, da ne ogrožajo življenja oseb, ki niso v policijskem postopku, niti jim ne smejo nalagati nepotrebnih obveznosti.« (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, 2013: 13. člen, 4. odstavek).

3.4 Prisilna sredstva

Za izvajanje nalog policije sme policist uporabljati samo tista prisilna sredstva, ki so tipizirana in določena z Zakonom o nalogah in pooblastilih policije. Sme pa jih uporabiti tedaj, če ne more drugače uspešno opraviti uradne naloge. Policist je dolžan opozoriti osebo, da bo uporabil prisilno sredstvo, razen v primeru, da bi takšno opozorilo onemogočalo izvršitev uradne naloge, ali če okoliščine opozorila ne dopuščajo. Pri izvajanju pooblastil ne sme biti nihče podvržen mučenju, nečloveškemu in ponižujočemu ravnanju (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, 2013).

Policist ne sme uporabljati prisilnih sredstev proti otrokom, vidno bolnim, starim, onemoglim osebam, vidno težkim invalidom, vidno nosečim ženskam, razen v primeru prijetja, privedbe, odvzema prostosti oz. če policist ne more drugače obvladati njihovega upiranja ali napada ali če ti neposredno ogrožajo življenje ljudi ali tuje premoženje (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, 2013).

4 Občinsko redarstvo

Pravna podlaga za delovanje občinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti redarjev, ki so določene z Zakonom o občinskem redarstvu (2006), Zakonom o varstvu javnega reda in miru (2006), Zakonom o pravilih cestnega prometa (2010), Zakonom o prekrških (2007), Zakonom o lokalni skupnosti in v občinskih odlokih.

Načela na katerih temelji Zakon o občinskem redarstvu (Dvojmoč, 2007):

- občinski redarji morajo in so dolžni ravnati v skladu z Ustavo RS, zakoni, predpisi občin, spoštovati in varovati človekove pravice in temeljne svoboščine;
- na območju opravljanja nalog so dolžni nuditi pomoč ogroženim ljudem, ukrepati, uporabiti pooblastila, kadar je v nevarnosti življenje, osebna varnost in premoženje ljudi;
- izvajati smejo pooblastila, ki so določena z zakoni in prenehati z njimi takoj, ko prenehajo razlogi za njihovo uporabo oz. ob ugotovitvi, da se naloga ne more izvršiti;
- minister za notranje zadeve podrobneje predpiše način izvajanja z zakonom določenih pooblastil občinskih redarjev.

Občinski redarji so prav tako kot policisti javni uslužbenci, za katere velja načelo zakonitosti. Občinski redar je pooblaščen uradna oseba, je javni uslužbenec, dela kot uradnik, kar pomeni, da je lahko razvrščen v naziv referent I, referent II, referent III ali referent IV (Sodja, 2008).

4.1 Zgodovina redarstva in občinskega redarstva Mestne občine Koper

Razvoj redarstva v Sloveniji sega vse v leto 1849 ko je tedanja kraljevina Avstrija izdala zakon, ki je urejal delovanje občin ter da je le ta odgovorna za varnost na svojem območju. Leta 1866 se je na Kranjskem pojavila nova varnostna struktura, ki so jo sestavljali čuvaji, delali pa so na področju kmetijstva, gozdarstva, rudarstva, lovstva, ribištva in vodnega gospodarstva. V obdobju Kraljevine SHS je takratna oblast prevzela avstro-ogrsko zakonodajo, spremenilo pa se je to, da je skrb za sistem državne in lokalne varnostne institucije namesto orožnikov in mestnih stražnikov prevzela državna policija. Leta 1945 pride do popolne spremembe, namesto nekdanjih občin nastanejo krajevni ljudski odbori. Takratni zakon o Narodni milici jim omogoči oblikovanje pomožne

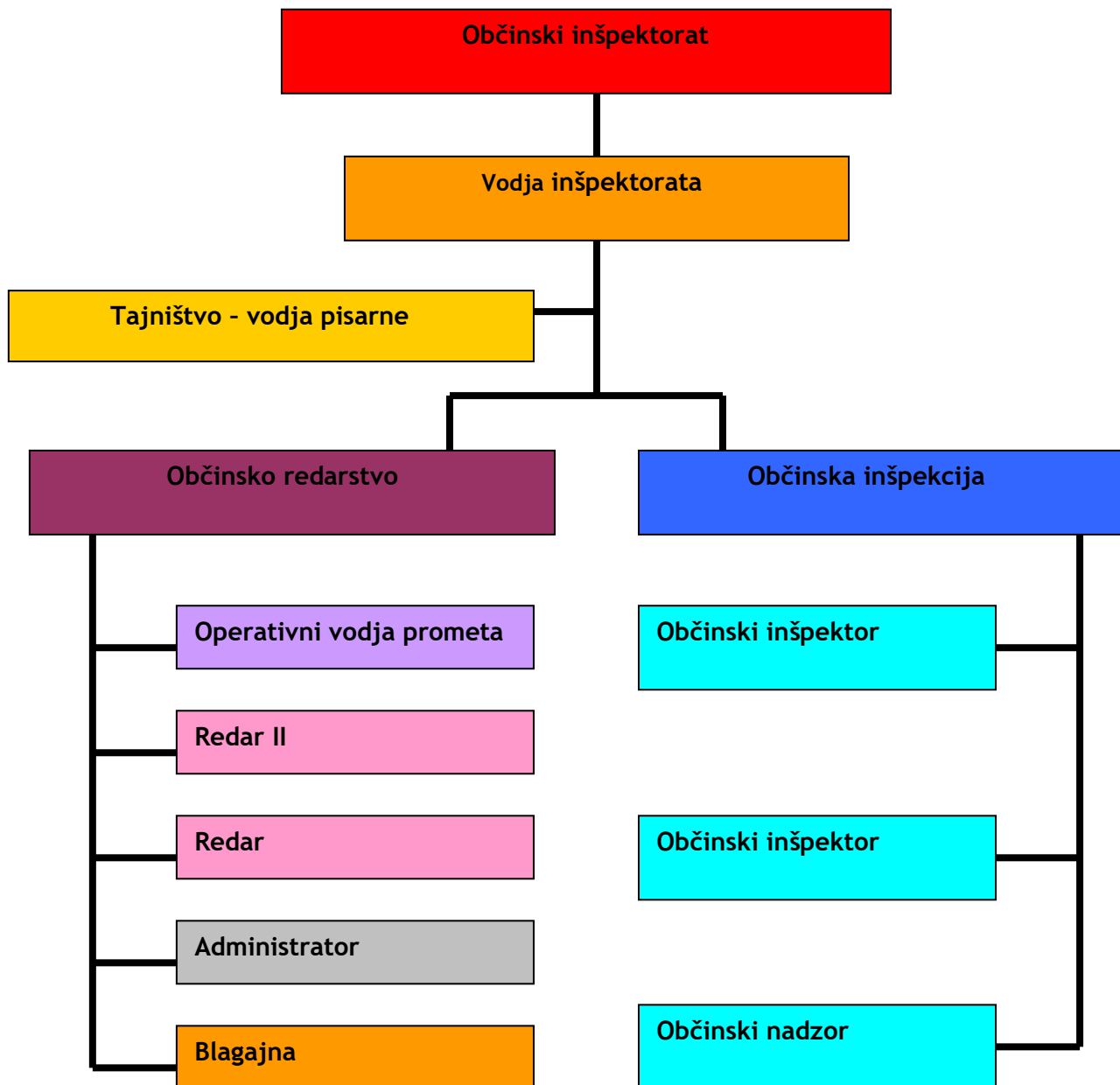
narodne milice, ki deluje kot pomožni organ krajevnega ljudskega odbora in opravlja samo naloge na lokalni ravni. O redarstvu na Slovenskem lahko začnemo govoriti z letom 1974, ko se na novo opredeli vloga občin in mesto Ljubljana honorarno zaposli prvega komunalnega redarja. Leta 1980 je Zakon o notranjih zadevah prinesel novosti in razširil vlogo takratnih komunalnih redarjev, ki so skrbeli za komunalno urejenost in nadzor mirujočega prometa. Z osamosvojitvijo Slovenije je leta 1993 prišlo do sprejema Zakona o lokalni samoupravi, ki je občinam omogočil samostojno organiziranje in upravljanje komunalno redarskih služb. Leta 1998 se s sprejetjem Zakona o varnosti cestnega prometa, komunalne redarje preimenuje v občinske redarje in jim podeli pristojnost nadzora nad ustavljenimi in parkiranimi vozili. Leta 1999 je minister za notranje zadeve na podlagi Zakona o varnosti cestnega prometa in Zakona o lokalni samoupravi določil enotno uniformo, dopolnilne dele uniforme, opremo, simbole, oznake službenih vozil, nazive in službeno izkaznico (Jeršin, 2008).

Kot lahko vidimo se je skozi vso zgodovino občinsko redarstvo razvijalo v senci policije, zato nikakor ne smemo zamenjati policije kot državnega organa, in občinskega redarstva kot organa lokalne skupnosti. Tako kot drugod po Sloveniji se je tudi v Kopru novo obdobje redarske službe začelo s sprejetjem Zakona o lokalni samoupravi leta 1993 in Zakona o varnosti cestnega prometa leta 1998. S tem je bil postavljen osnovni pogoj za razvoj občinskega redarstva. Temeljni zakon, ki ureja področje redarstva, je Zakon o občinskem redarstvu, ki je bil sprejet leta 2006. Občinsko redarstvo Mestne občine Koper ima sedež na Verdijeve ulici 10 v Kopru, v stavbi Mestne občine Koper (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

V Mestni občini Koper je pravna podlaga za delovanje občinskega redarstva Odlok o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Koper in Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Mestni upravi Mestne občine Koper. S prvim odlokom je, v skladu z 2. členom Zakona o občinskem redarstvu, ustanovljeno občinsko redarstvo Mestne občine Koper, z drugim odlokom pa je določena sistemizacija delovnih mest v občinskem redarstvu v Mestni občini Koper (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

Občinsko redarstvo Mestne občine Koper zaposluje 12 redarjev, ki opravljajo delo občinskega redarja, redarja blagajnika, administratorja, operativnega vodjo občinskega redarstva ter vodjo inšpektorata, ki je neposredno odgovoren za delo občinskega redarstva. Občinsko redarstvo Mestne občine Koper je organizirano v sklopu občinskega

inšpektorata, kjer je vodja občinskega inšpektorata tudi vodja občinskega redarstva. Operativnega vodjo za vodenje občinskega redarstva lahko pooblasti vodja občinskega inšpektorata (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008)

Slika 1: Organiziranost redarstva (vir: Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008)

4.2 Delovno področje, naloge in pooblastila občinskega redarstva

Delo občinskega redarstva ureja Zakon o občinskem redarstvu (2006), ki izhaja iz načela enakosti pred zakonom in izključuje samovoljo občinskega redarja, preseganje njegovih pooblastil in korektnost njegovega dela (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

Zakon o pravilih cestnega prometa nalaga občinskemu redarstvu poleg policije nekatere odločbe tega zakona. Za razliko od pooblastil policije določa, da je občinsko redarstvo pristojno za nadzor na cestah v naselju, občinskih cestah zunaj naselja in cestah zunaj naselja v uporabi za javni cestni promet (Zakon o pravilih cestnega prometa, 2010).

Zakon o varstvu javnega reda in miru določa, da občina oz. občinsko redarstvo na območju občine opravlja naloge preprečevanja, odkrivanja in kaznovanja storilcev prekrškov zoper javni red in mir. Zakon določa, da nadzor poleg redarjev opravlja tudi policija, kar pomeni, da ne glede na določitve občinske pristojnosti, država svojo pristojnost ohrani (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

Za zagotavljanje javne varnosti oz. javnega reda in miru je oktobra 2008 Mestna občina Koper sprejela Občinski program varnosti. Namen občinskega programa varnosti je, da občina s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotovi večjo stopnjo javne varnosti v občini. S temi ukrepi se zagotavlja kvalitetnejše življenje v Občini. Delo redarstva v Mestni občini Koper je usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

Pri opravljanju nalog imajo občinski redarji pravico in dolžnost opozoriti na kršitev predpisov, ugotoviti istovetnost oseb v zvezi z opravljanjem nadzora, izreči globo za prekršek na kraju samem, odrediti prisilno odstranitev nepravilno parkiranih vozil, odrediti namestitev posebne tehnične naprave za preprečitev uporabe nepravilno parkiranih vozil, postavljanje zahtev fizičnim in pravnim osebam, da jim nudijo vse podatke in vso potrebno pomoč pri izvajanju nalog občinskega redarstva, obveščati pristojne organe, če meni dan so potrebni ukrepi, za katere sam ni pristojen ter opravljanje drugih nalog po nalogu vodje inšpektorata. Občinski redar lahko, kadar gre za nujne ukrepe za zagotovitev varnosti, po pisnem ali ustnem pooblastilu pristojnega

občinskega inšpektorja odredi začasno ustavitev del, ki jih opravljajo fizične in pravne osebe, če se ta dela opravljajo v nasprotju s predpisi in določi začasne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev varnosti oseb in premoženja (Mestna občina Koper, n.d.A).

5 Sodelovanje policije in občinskega redarstva Mestne občine Koper

Pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil, policisti sodelujejo z organi samoupravnih lokalnih skupnosti in tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, civilno družbo in posamezniki. Delujejo na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti, oziroma k spodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev v samoupravni lokalni skupnosti. Policija z zgoraj navedenimi sporazumno ustanavlja svete, sosvete, komisije in druge oblike partnerskega sodelovanja za zagotavljanje veje varnosti (Zakon o organiziranosti in delu v policiji, 2013).

Občinski redarji, pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil, sodelujejo s policisti, kar je opredeljeno v Zakonu o občinskem redarstvu (2006).

Da se lahko zagotovi celovito varnost na območju mesta Koper je nujno potrebno sodelovanje Občinskega Redarstva Mestne občine Koper in Policijske Uprave Koper. V ta namen je Mestni svet Mestne občine Koper, na predlog župana in na podlagi sodelovanja s policijsko postajo Koper sprejel Občinski program varnosti Mestne občine Koper. S tem Občinskim programom varnosti se določa vrsto in obseg nalog, ki so potrebne za javno varnost in druge potrebe varnosti v Mestni občini Koper. Podlaga za uresničevanje Občinskega programa varnosti Mestne občine Koper so ključnega pomena predvsem Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o prekrških, Zakon o lokalni skupnosti in občinski odloki. Njegov namen je vzpostavitev enotnega kriterija za zagotavljanje javne varnosti v občini in opredelitev ukrepov ter ravnanja pristojnih, ki zagotavljajo javno varnost in javni red na območju občine (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

Ker je Občinski program varnosti Mestne občine Koper tudi pisni dogovor med Mestno občino Koper in policijsko postajo Koper, so v njem naloge občinskega redarstva Mestne občine Koper opredeljene glede na vrsto in obseg nalog, prav tako pa je sodelovanje s policijsko postajo zelo konkretno opredeljeno po posameznih vsebinskih področjih, in sicer za (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008):

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih;
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;

- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja, ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine;
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru;
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj;
- naloge na področju varstva okolja;
- za druge naloge občinskega redarstva Mestne občine Koper.

Cilj nalog in sodelovanja obeh subjektov po zgoraj opredeljenih posameznih področjih je zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter pretoka prometa z operativno dinamiko občinskega redarstva in policijske postaje. Med druge naloge občinskega redarstva Mestne občine Koper lahko štejemo predvsem naloge določene v odlokih Mestne občine Koper, izvajanje nadzora nad nepravilno ustavljenimi in parkiranimi vozili, naloge na področje dinamičnega prometa, prostorski obseg izvajanja nalog, naloge povezane z drugimi področji dela in logistične naloge (Občinski program varnosti Mestne občine Koper, 2008).

5.1. Dileme glede sodelovanja med policijo in občinskim redarstvom

Glavna dilema glede partnerskega sodelovanja med občinskim redarstvom in policijo je vsekakor človeški dejavnik, na kar kažejo tudi izkušnje iz nekaterih drugih Evropskih držav, saj sodelovanje med obema organoma lahko kaj hitro preide v tekmovanje. Veliko pomislekov se poraja tudi zaradi same zakonodaje, ki redarjem v primerjavi s policisti za podobno nevarne naloge pripisuje manjša pooblastila, kot na primer ne dovoli nošenja orožja, ampak samo druga prisilna sredstva. Na tovrstne pomisleke kažejo tudi dejstva, povezana z našo zakonodajo na tem področju, ena izmed anomalij je zagotovo različna višina globe za neupoštevanje danega znaka občinskega redarja ali policista. Občinsko redarstvo lahko razumemo kot nekakšno lokalno policijo, ki smo ji z zakonom naložili opravljanje nekaterih izjemno nevarnih opravil, ki jih sicer opravlja samo še policija. Da bi občinski redarji lahko svoje naloge opravljali učinkovito in varno, bi jim morali na razpolago dati tudi ustrezna sredstva in pooblastila. Zato je utemeljeno pričakovati, da občinski redarji nekaterih nalog ne bodo mogli opraviti tako učinkovito kot policisti, saj jim zakonodajalec ni dal na razpolago takšnih pooblastil kot policiji (Senčar, 2008).

Ena od dilem je prav gotovo tudi ta, da občinski redarji nimajo pooblastila nošenja orožja. Tako se občinski redarji lahko počutijo manj vredne, prav tako pa obstaja nevarnost, da ne bodo posredovali v primeru kršenja javnega redu in miru, ker bodo ogroženi in nemočni brez strelnega orožja.

Jeršin (2008) v svojem članku navaja, da so se občinski redarji dolžni ravnati po navodilih policista oz. vodje policijske enote. Omenjeno razmerje med policistom in občinskim redarjem se prekine v trenutku ko občinski redar prične voditi upravni oz. prekrškovni postopek s fizično ali pravno osebo. Občinski redar je kot uradnik dolžen voditi postopke strokovno, saj je tudi odgovoren za svoje odločitve, policist pa med postopkom ne sme vplivati na njegovo odločitev. V primeru da občinski redar s svojim ravnanjem ali odločitvijo stori kaznivo dejanje oz. bi zaradi njegove odločitve nastale škodljive posledice za življenje ali zdravje ljudi, pa mora policist prevzeti postopek od občinskega redarja. Zato meni, da delo med policisti in občinskimi redarji temelji na medsebojnem razumevanju in spoštovanju. To pogojuje ustrezna usposobljenost policistov in redarjev za poznavanje pristojnosti, nalog in pooblastil obeh subjektov, ustrezna priprava na skupno delo in tudi s skupno odgovornostjo za uspeh in napake pri delu.

6 Primerjava policije z občinskim redarstvom

Če primerjamo policijo z občinskim redarstvom, ugotovimo da gre pri občinskem redarstvu za javno policijsko dejavnost, ki jo prav tako kot policijo regulira država , vendar je vsebinsko vezana na delovanje lokalne skupnosti (Lobnikar, Sotlar in Modic, 2015).

6.1 Naloge policije in občinskega redarstva

Naloge policije po 4. členu Zakon o nalogah in pooblastilih policije (2013) so:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi;
- nadzor in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet;
- vzdrževanje javnega reda;
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, drugih iskanih ali pogrešanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom in zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov;
- nadzor državne meje;
- naloge v zvezi z gibanjem in prebivanjem tujcev;
- varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, in če z zakonom ni določeno drugače, varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov;
- naloge ob naravnih in drugih nesrečah;
- druge naloge, določene v tem zakonu in drugih predpisih v skladu z zakonom.

Najpogostejša oblika policijskih nalog je prav gotovo patroljiranje, na kar kažejo tudi raziskave v različnih državah, ki so pokazale da 50 % policistov opravlja to delo. Druga največja naloga policije, je preiskovanje kriminala, ki ga običajno opravljajo kriminalisti. Kriminalisti ne nosijo uniform in imajo bolj fleksibilen delovni čas kot uniformirani policisti. Tretja najpomembnejša naloga je urejanje prometa in prometne varnosti (Mikulan, 1997).

Naloge občinskega redarstva po 3. členu Zakona o občinskem redarstvu (2006) so:

- vzdrževanje javnega reda in miru;
- varovanje javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- varovanje cest, okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih;
- skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah.

Zakon o varstvu javnega reda in miru (2007) je občinskim redarjem naložil odgovornost za odkrivanje, preprečevanje in ukrepanje v primerih naslednjih prekrškov:

- nedostojno vedenje na javnem kraju
- beračenje na javnem kraju
- uporaba nevarnih predmetov
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe
- pisanje po objektih
- vandalizem
- kampiranje v nasprotju z redom o kampiranju v občini
- uporaba živali in neupoštevanje zakonitega ukrepa uradne osebe.

Občinski redarji poleg Zakona o občinskem redarstvu (2006) in Zakonu o varstvu javnega reda in miru (2007), opravljajo tudi naloge po Zakonu o pravilih cestnega prometa (2010).

Glede na povezanost nalog, ki jih imajo tako policisti kot občinski redarji, je v preteklosti bila glavna praksa, da se je policija usmerila v nadzor in ugotavljanje prekrškov, ki so glavni vzrok za prometne nesreče. Torej je veljalo, da se je policija usmerjala predvsem v mobilni promet, občinski redarji pa so se v glavnem ukvarjali s tako imenovanim mirujočim prometom. Zaradi spremembe zakonodaje se občinski redarji ukvarjajo tudi z drugimi kršitvami v prometu in na ostalih področjih, za katera so pristojni, ki so primerljive z nalogami policije (Senčar, 2008).

6.2 Pooblastila policistov in občinskih redarjev

Policisti imajo pri opravljanju svojega dela po 33. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije (2013) naslednja policijska pooblastila: zbirati obvestila, vabiti, opozarjati, ukazovati, ugotavljati identiteto oseb in izvajati identifikacijski postopek, iskati osebe, izvajati prikrito evidentiranje in namensko kontrolo, izvajati prepoznavo oseb po fotografijah, izdelovati fotorobote, izvajati poligrafski postopek, postavljati cestne zapore z blokadnimi točkami, uporabljati tuja prevozna sredstva, sredstva za zveze ali druga sredstva, opravljati varnostne preglede, opravljati pregled oseb, vstopati v tuja stanovanja in v druge prostore, zasegati predmete, opravljati protiteroristične preglede, začasno omejevati gibanje oseb, priversti osebe, prepovedati približevanje določeni osebi, kraju ali območju, prepovedati udeležbo na športnih prireditvah, prekiniti potovanje, pridržati osebe, uporabljati prisilna sredstva, varnostno preverjati osebe, izvajati akreditacijski postopek, izvajati policijska pooblastila na vodah, zbirati in obdelovati podatke, izvajati druga policijska pooblastila, določena v zakonih.

Občinski redar ima pri opravljanju nalog po Zakonu o občinskem redarstvu (2006) naslednja pooblastila: opozorilo, ustna odredba, ugotavljanje istovetnosti, varnostni pregled osebe, zaseg predmetov, zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja, uporaba fizične sile, sredstev za vklepanje in vezanje in plinskega razpršilca.

Pooblastila, ki so skupna tako policistom kot občinskim redarjem so: opozorilo, ustna odredba, ugotavljanje istovetnosti, varnostni pregled, zaseg predmetov, zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja ter uporaba nekaterih prisilnih sredstev. Policisti pa še lahko: vstopijo v tuje stanovanje in prostore, uporabijo prevozna sredstva, opravijo protiteroristični pregled prostorov, objektov, naprav ali območij (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

Če primerjamo zgoraj navedena pooblastila policije in občinskega redarstva, dobimo občutek, da imajo občinski redarji enaka pooblastila kot policisti, za tiste naloge, ki so jim skupne. Vendar temu ni tako, saj imajo občinski redarji že po Zakonu o občinskem redarstvu zgolj naslednja prisilna sredstva, in sicer uporabo fizične sile in plinski razpršilec, ki se ju lahko poslužijo takrat, ko od sebe ali koga drugega ne morejo odvrniti istočasnega protipravnega napada, ter sredstva za vklepanje in vezanje, ki jih lahko uporabijo kadar se oseba upira (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

6.3 Uporaba prisilnih sredstev policije in občinskega redarstva

Pri opravljanju svojih nalog sme policija uporabiti prisilna sredstva, ki so določena v 73. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije (2013), ta so naslednja:

- sredstva za vklepanje in vezanje
- telesno silo
- plinski razpršilec
- palico
- službenega psa
- sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev
- konjenico
- posebna motorna vozila
- vodni curek
- plinska sredstva in druga z zakonom določena sredstva za pasivizacijo
- strelno orožje.

Preden policist neposredno uporabi prisilno sredstvo, mora osebi nad katero bo prisilno sredstvo uporabil, ukazati kaj mora storiti oziroma opustiti. S tem jo opozori, da bo v primeru neupoštevanja uporabil prisilno sredstvo. Opozorilo ni potrebno takrat, kadar bi onemogočilo izvajanje policijske naloge ali če dane okoliščine opozorila ne dopuščajo. Zakon določa tudi posebne pogoje, v katerih se prisilna sredstva ne smejo uporabiti (Zakon o nalogah in pooblastilih policije 2013).

Občinsko redarstvo pri opravljanju svojih nalog sme uporabiti prisilna sredstva, določena v 10. členu Zakona o občinskem redarstvu (2006), ta so naslednja:

- sredstva za vklepanje in vezanje
- plinski razpršilec
- fizična sila.

Prisilna sredstva, ki jih smejo občinski redarji uporabiti so sredstva za vklepanje in vezanje, plinski razpršilec in fizična sila. Plinski razpršilec in fizično silo smejo občinski redarji uporabiti samo takrat, ko od sebe ali koga drugega ne morejo odvrniti istočasnega protipravnega napada. Sredstva za vklepanje in vezanje pa smejo uporabiti v primeru upiranja osebe, glede zadržanja ali pobega (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

Za izvajanje uporabe prisilnih sredstev, tako policije kot občinskega redarstva, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki urejajo naloge policije oz. podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in področje načina uporabe istovrstnih pooblastil policistov (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

Policist sme uporabiti prisilna sredstva, ki jih določa zakon, pri opravljanju nalog policije, za neposredno delovanje na osebo (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.F).

Občinski redar lahko uporabi fizično silo in plinski razpršilec samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, torej le v samoobrambi (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

6.4 Usposabljanje policije in občinskega redarstva

6.4.1 Usposabljanje policistov

Usposabljanje za policista poteka na višji policijski šoli, trenutno se izvaja samo višješolski študijski program Policist. Študij traja 2 leti, ovrednoten je s 120 KT po sistemu ECTS. V višješolski študij se lahko vpiše kdor ima opravljeno splošno oziroma poklicno maturo ali kdor ima opravljen mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit, tri leta delovnih izkušenj in je opravil preizkus znanja iz splošnoizobraževalnih predmetov v obsegu, ki je določen za poklicno maturo v srednjem strokovnem izobraževanju. Posebni pogoj, ki ga mora kandidat izpolnjevati je ta, da mora imeti sklenjeno pogodbo s policijo (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.G).

Predmete kandidati opravijo ustno, pisno ali z izdelkom oz. s storitvijo in zagovorom, odvisno od posameznega predmeta. Ti so: policijska pooblastila s praktičnim postopkom, policijska uporaba borilnih veščin in psihofizična priprava, policijska taktika in oborožitev, praktično izobraževanje (praktični postopki in veščine), splošne policijske naloge, postopki v cestnem prometu, nadzor državne meje in mednarodno policijsko sodelovanje, praktično izobraževanje (prekrškovno materialno pravo), kriminalistika, kazensko procesno pravo, praktično izobraževanje (preiskovanje kaznivih dejanj), vodenje in odločanje, komunikacijske veščine in jezikovna kultura, policijski

informacijsko - komunikacijski sistem, praktično izobraževanje (organizacija in vodenje postopkov), (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.G).

Študij se izvaja kot redni, in sicer v šoli in pri delodajalcih. Tako v prvem kot v drugem letniku študijsko leto obsega 34 tednov izobraževalnega dela. Od tega je 24 tednov predavanj, seminarskih in laboratorijskih vaj v šoli, 10 tednov pa je praktičnega izobraževanja pri delodajalcu. Za dokončanje študijskega programa in pridobitev izobrazbe mora študent opraviti vse študijske obveznosti, kar pomeni izpite, vaje, seminarske naloge, in sicer vse obvezne predmete v obsegu 110 KT, prostoizbirni predmet v obsegu 5 KT ter diplomsko delo, ki ima 5 KT (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, n.d.G).

6.4.2 Usposabljanje občinskih redarjev

Strokovno usposabljanje traja 410 ur strokovno teoretičnega in praktičnega usposabljanja. Kandidat lahko opravlja preizkus znanja, kadar se udeleži na vsaj 80 odstotkov vseh vsebin. S strokovnim usposabljanjem in preizkusom znanja se občinski redar pripravnik usposablja in pripravi za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva, uporabo pooblastil in ravnanje z napravami ter tehničnimi sredstvi. Obdobno izpopolnjevanje po tem pravilniku pomeni obdobjno strokovno izpopolnjevanje pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva. Z obdobjnim strokovnim izpopolnjevanjem občinski redarji osvežijo znanja in se seznanijo z novostmi s področja dela občinskega redarstva (Pravilnik o strokovnem usposabljanju, obdobjnem izpopolnjevanju ter preizkusu znanja občinskih redarjev, 2014).

Pogoji, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi opravljati poklic občinskega redarja, so (Pravilnik o pogojih za opravljanje nalog občinskega redarja, 2005):

- najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba
- najmanj 6 mesecev ustreznih delovnih izkušenj
- splošna zdravstvena možnost
- voziško dovoljenje B kategorije
- opravljen preizkus znanja za občinskega redarja
- opravljen preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku pred izdajo plačilnega naloga.

Za pridobitev naziva mora kandidat izpolnjevati tudi splošne in posebne pogoje, ki so za zasedbo uradniškega delovnega mesta določeni z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev, z uredbo za urejanje delovnih mest in nazive organov v javni upravi, ter aktom o sistemizaciji delovnih mest v občinski upravi tam, kjer je zaposlen. Dokler kandidat ne opravi strokovnega usposabljanja in preizkusa znanja za pridobitev naziva občinski redar ter strokovnega usposabljanja in preizkusa znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku, je občinski redar pripravnik in ne sme samostojno opravljati nalog občinskega redarja. Občinski redar se mora vsako tretje leto strokovno izpopolnjevati v skladu s programom in na način, določen s pravilnikom, in sicer 40 ur (Pravilnik o pogojih za opravljanje nalog občinskega redarstva, 2005).

Iz zgoraj navedenega teksta dobimo občutek, da so policisti veliko več usposobljeni kot občinski redarji. Ne smemo pa zanemariti dejstva, da so policisti pooblaščen za opravljanje tudi drugih nalog, za katere občinski redarji niso pristojni.

6.5 Oprema pri opravljanju nalog policije in občinskega redarstva

Da bi bile naloge policije in občinskega redarstva opravljene čim bolj učinkovito in strokovno, morajo policisti in občinski redarji uporabljati različno opremo. Pri policiji takšno opremo ureja Uredba o vozilih, plovilih, oborožitvi in posebni opremi policije (2014), pri občinskem redarstvu pa je oprema urejena v Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (2007), Pravilniku o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (2007) in Pravilniku o spremembah in dopolnitvah pravilnika o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (2010).

6.5.1 Oprema pri opravljanju nalog policije

Vozila in plovila policije po Uredbi o vozilih, plovilih, oborožitvi in posebni opremi policije (2014) so: kolesa, motorna kolesa, osebna vozila, terenska vozila, kombinirana vozila, druga vozila (tovorna, priklopna in oklepna vozila, avtobusi), vodna in zračna plovila in druga prevozna sredstva.

Posebno opremo policije po Uredbi o vozilih, plovilih, oborožitvi in posebni opremi policije (2014) sestavljajo: oprema za nadzor cestnega prometa, oprema za nadzor državne meje, kriminalistično-tehnična in forenzična oprema, specialna operativna tehnika, posebna tehnična sredstva, posebni tehnični pripomočki in posebna zaščitna

oprema, oprema za živali, informacijska oprema, telekomunikacijska oprema, oprema in pripomočki za usposabljanje ter oprema za vzdrževanje psihofizične pripravljenosti.

Oborožitev policije po Uredbi o vozilih, plovilih, oborožitvi in posebni opremi policije (2014) sestavljajo revolverji, polavtomatsko in avtomatsko kratko in dolgocevno strelno orožje, ostrostrelne puške, puške šibrenice, zračno orožje, orožje za omamljanje živali, pirotehnična in eksplozivna sredstva, plinska sredstva, ročna bomba ali izstrelak z zvočnim, svetlobnim ali dimnim učinkom oziroma s kombinacijo navedenih učinkov, gumijasti izstrelki, sredstva za označevanje oseb, pištole, puške, bombometi in lanserji za izstreljevanje plinskih in drugih sredstev za pasivizacijo ter strelivo, pribor in dodatki za orožje.

6.5.2 Oprema pri opravljanju nalog občinskega redarstva

Službena vozila občinskega redarstva po Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (2007) so: osebni avtomobili, motorna kolesa, kolesa z motorjem, kolesa in druga prevozna sredstva.

Za osebno opremo po Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (2007) se šteje: kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, stop loparček in žepna svetilka.

Za tehnično opremo po Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (2007) se šteje: prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo, oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov, fotoaparati, oprema za izvajanje redarskih pooblastil, oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim, posebna tehnična sredstva, posebni tehnični pripomočki, informacijska oprema, telekomunikacijska oprema, oprema ter pripomočki za usposabljanje.

Če povzamemo, da za opravljanje nalog in izvrševanje pooblastil, ki so skupna tako policistom, kot tudi občinskim redarjem ugotovimo, da imajo tako eni kot drugi na razpolago enako opremo. V mislih imamo predvsem opremo, ki jo oboji potrebujejo za opravljanje istih oziroma podobnih nalog, kot so prevozna sredstva, tehnična oprema in osebna oprema.

6.6 Uniforma policije in občinskega redarstva

Uniforma policije in občinskega redarstva je obvezna pri opravljanju njihovega dela. Opremo so dolžni nositi le v skladu z njihovim namenom. Za policijo vrsto, sestavo in barvo uniforme določa Uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije (2010), za občinsko redarstvo pa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (2007 in 2010) ter pravilnik o spremembah in dopolnitvah (2010).

6.6.1 Uniforma policije

Policijske uniforme po Uredbi o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije (2010) so: zimska, poletna, delovna, slovesna uniforma in uniforma specialne enote. Pri opravljanju posameznih nalog policisti uporabljajo posebne vrste uniform: maskirno, smučarsko, planinsko, motoristično, pomorsko, letalsko, konjeniško, kolesarsko in uniformo Posebne policijske enote. Policisti na uniformi lahko nosijo le tisto položajno oznako, ki je za njihovo delovno mesto določena v aktu, ki predpisuje organizacijo in sistemizacijo. Na desni strani zgornjih delov uniforme, kjer je napis POLICIJA, morajo policisti nositi identifikacijsko oznako, ki vsebuje osebno ime ali številko.

6.6.2 Uniforma občinskega redarstva

Občinski redarji morajo med opravljanjem nalog ravno tako kot policisti in druge uradne osebe nositi službeno uniformo občinskih redarjev. Vrste uniform občinskih redarjev po Pravilniku o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (2007) so: uniforma občinskega redarja oz. občinske redarke, uniforma občinskega redarja kolesarja in uniforma občinskega redarja motorista. Položajne oznake občinskega redarstva se nosijo na uniformi na epoletah ali kot obesek, označujejo uradniške položaje in nazive uradnih oseb občinskega redarstva. Občinski redarji imajo na sprednjem zgornjem delu uniforme našitek ali priponko s priimkom in začetno črko imena občinskega redarja.

Kot lahko sklepamo iz zgoraj navedenega teksta, tako Uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije, kakor Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev, urejata vsak na svoj, a vendar podoben način obliko, tip in nošenje uniforme, kakor tudi oznake in ostale dejavnike, ki so povezani z uniformo.

Bistvena razlika uniforme policista in občinskega redarja je v barvi in kroju, saj je jasno, da gre za dve različni instituciji, ki morata biti ljudem razpoznavni.

6.7 Zaupanje javnosti v policijo in občinsko redarstvo

Pravilno je, da je zaupanje v oba organa na najvišji možni ravni, kakor tudi zaupanje med organoma. Seveda pa se zaupanje odraža v medsebojnem odnosu, in odnosu do ostalih.

Lobnikar, Sotlar in Modic (2015) navajajo, da je zaupanje v pluralno policijsko dejavnost odvisno od: socialnih transferjev, financiranja policije, števila policistov na 100.000 prebivalcev, korupcije in nepristranskosti izvajanja nalog, zaupanja med državljani ter poštene in pravične obravnave. Torej se večje zaupanje javnosti v delovanje institucij pluralne policije kaže v tistih državah, kjer namenijo več sredstev za socialne transferje in manj sredstev za financiranje policije. Prav tako je večje zaupanje javnosti, kjer je število policistov na 100.000 prebivalcev manjše ter stopnja korupcije in nepristranskosti izvajanja nalog nizka oziroma ničelna. Zelo pomembno pa je tudi zaupanje med državljani, ki pripomore k večjemu zaupanju v institucije policijske dejavnosti, seveda pa morajo le ti biti z njihove strani pošteno in pravično obravnavani.

Raziskave EES 2010, kažejo na nizko stopnjo zaupanja Slovencev v delovanje policije. Slovenija, sicer nameni manj kot 1 % BDP-ja za delovanje policije, vendar pa v primerjavi z nekaterimi evropskimi državami tudi bistveno manj za socialne transferje. Število policistov na 100.000 prebivalcev je nadpovprečno visoko, pri tem pa ne smemo zanemariti dejstva, da je Slovenija varuhinja zunanje meje Schengena, kar zahteva večje število policistov. Državljeni ne zaupajo državni administraciji in prav tako ne sodržavljanom. Eden glavnih razlogov za nezaupanje v državno administracijo je prav korupcija. Iz navedenega lahko razberemo, da se bo zaupanje Slovencev v delo policije in ostale organe varnosti krepilo šele takrat, ko bodo v državi zagotovljeni pogoji za nepristransko delovanje državne administracije in organov lokalne samouprave, ko si bomo bolj zaupali in ko bo boljše zagotovljena socialna varnost (Lobnikar, Sotlar in Modic, 2015).

Temeljne ugotovitve raziskave glede ocene in stališča prebivalcev Slovenije o delu policije so pokazale, da je policija najbolj uspešna pri nadzoru državne meje in varovanju zunanje meje Schengena ter pri izvajanju predpisov o tujcih, saj ji zaupa kar

52,9 % anketirancev, povprečna pa je pri odkrivanju in prijemanju storilcev kaznivih dejanj (Ministrstvo za notranje zadeve, n.d.A).

Kar se tiče zaupanja javnosti v občinske redarje je slabo raziskano. Javnost se glede njih opredeljuje samo v primerih odmevnih dogodkov, kot so npr. bili zloglasni radarji v Mariboru. Nihče pa se ni zavzel in naredil raziskave kot v primeru, ko gre za policijo (Lobnikar, Sotlar in Modic, 2015).

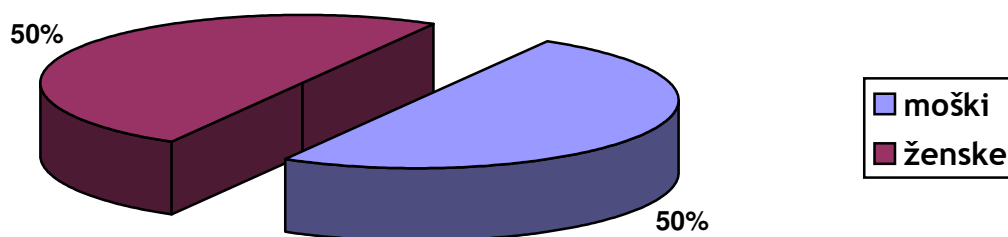
Policisti so pri svojem delu odvisni od pripravljenosti prebivalcev, da z njimi komunicirajo, sodelujejo in jih informirajo. Pomembno je, da se policija uči iz javnega mnenja in da to postane njena pomembna skrb. Pričakuje se, da se bodo interesi javnosti vsaj delno preusmerili iz policije na druge organe zagotavljanja varnosti, med katere sodi tudi občinsko redarstvo (Lobnikar, Sotlar in Modic, 2015).

7 Empirični del

7.1 Vzorec

Enoto vzorčnega okvirja ankete predstavlja 100 naključnih anketirancev prebivalcev Mestne občine Koper. Upoštevalo se je oba spola, in kakor kaže graf je anketo izpolnilo 50 anketirancev moškega spola (50 %), 50 pa ženskega spola (50 %).

Spol:

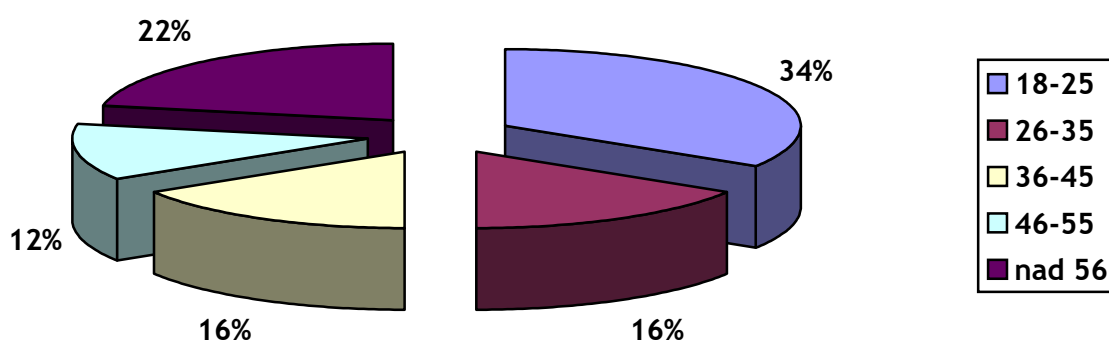
Graf 1: Spol anketirancev

Starost populacije anketirancev je od 18 leta dalje, razdeljena na 5 skupin, in sicer od 18-25 leta, od 26-35 leta, od 36-45, od 46-55 leta in od 56 leta dalje. Iz tabele 1 je razvidno, da je največ anketirancev, ki so izpolnili anketo, bilo starih od 18-25 let, teh je bilo 34 (34 %). Sledijo jim anketiranci, ki so bili stari nad 56 let, teh je bilo 22 (22 %). 16 (16 %) anketirancev je bilo starih od 26-35 let in prav toliko je bilo starih od 36-45 let. Najmanj anketirancev ki so izpolnili anketo je bilo starih od 46-55 let in sicer 12 (12 %).

Tabela 2: Delež anketirancev glede na starost

STAROST	ŠTEVILO	DELEŽ (v %)
18-25	34	34 %
26-35	16	16 %
36-45	16	16 %
46-55	12	12 %
nad 56	22	22 %
SKUPAJ	100	100 %

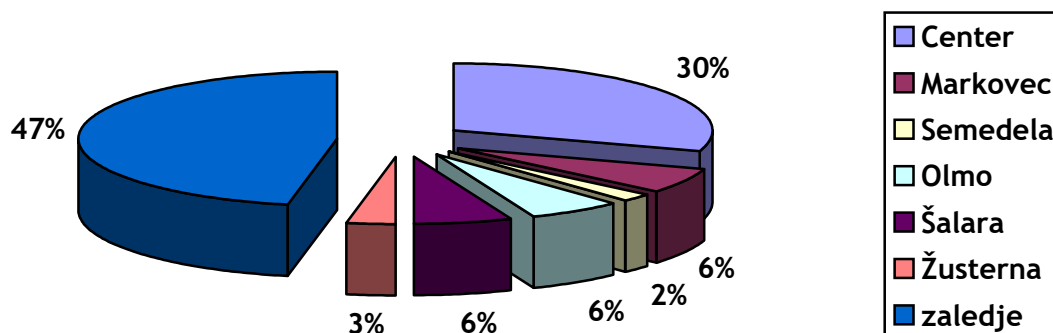
Starost:

Graf 2: Starost anketirancev

Zajeli smo celotno območje Mestne občine Koper, in sicer center, Markovec, Semedela, Olmo, Šalara, Žusterna in zaledje. Iz grafa je razvidno, da so anketo v največjem številu izpolnili prebivalci zaledja, teh je bilo kar 47 (47 %), sledijo jim prebivalci centra, teh je bilo 30 (30 %). Iz Markovca, Olma in Šalare jih je anketo izpolnilo po 6 (6 %) anketirancev. Prebivalci Žusterne, ki so izpolnili anketo so bili 3 (3 %). Najmanj prebivalcev, ki so izpolnili anketo je bilo iz Smedela, od tam sta bila samo 2 (2 %).

V katerem predelu Mestne občine Koper bivate:

Graf 3: Predel bivanja anketirancev

7.2 Postopek

Postopek anketiranja je potekal osebno v pisni obliki na območju celotne Mestne občine Koper. Anketiranje je potekalo v Maju 2016. Določili smo 100 naključnih anketirancev, pri čemer se je upoštevalo, da je 50 % anketirancev moškega spola, ostala polovica pa ženskega spola. Starost anketirancev je bila od 18 leta dalje.

7.3 Vprašalnik

Vprašalnik je zajemal dve strani. Na uvodni strani so anketiranci odgovarjali na demografska vprašanja, ki so zajemala spol, starost in bivanje. Sledilo je devet vprašanj zaprtega tipa in eno podvprašanje odprtega tipa. Pri vprašanjih zaprtega tipa so se anketiranci odločali za ustrezen dan odgovor, možno se je bilo odločiti za enega od danih odgovor pri vsakem vprašanju. Pri podvprašanju odprtega tipa, pa so lahko navedli svoje mnenje. Anketiranci so pri zastavljenih vprašanjih odgovarjali z da ali ne, oceno, ter izbiro med enim ali drugim organom. Vprašanja so bila sestavljena v štirih sklopih in so se navezovala na zastavljene hipoteze glede pooblastil, zaupanja, sodelovanja, ter dostopnostjo med policijo in občinskim redarstvom v Mestni občini Koper.

Prva tri vprašanja so se nanašala na pooblastila. Pri prvem vprašanju se je od anketirancev želelo dobiti odgovor kateremu od organov, policistom oziroma občinskim redarjem, pripisujejo več pooblastil. Anketiranci so na vprašanje odgovarjali z da ali ne. Pri drugem in tretjem vprašanju, pa se je anketirance vprašalo, kako bi opredelili

pooblastila, ki jih imajo policisti oziroma občinski redarji, pri opravljanju svojih dolžnosti. Anketiranci so za možen odgovor imeli na izbiro: premalo, zadostna ali preveč.

Četrto vprašanje se je nanašalo na zaupanje in sicer, kateri od institucij bolj zaupajo. Pri tem vprašanju so anketiranci izbirali med tremi možnimi odgovori. Odločili so se lahko za policijo, občinsko redarstvo ali pa je njihovo zaupanje v obe instituciji enako.

Peto in šesto vprašanje se je nanašalo na sodelovanje. Pri petem vprašanju se je od anketirancev želelo pridobiti njihovo mnenje, glede ravni sodelovanja med policijo in občinskim redarstvom. Odločiti se je bilo možno za nizko raven, srednjo raven ali najvišjo raven. Pri šestem vprašanju so anketiranci z da ali ne odgovorili, ali se jim zdi pomembno sodelovanje policije in občinskih redarje in obratno. To vprašanje je vsebovalo tudi pod vprašanje odprtega tipa, na katerega so anketiranci ne glede na odgovor podali svoje mnenje glede pomembnosti oziroma nepomembnosti sodelovanja med policije in občinskih redarje.

Zadnja tri vprašanja so se nanašala na dostopnost. V sedmem vprašanju se je od anketirancev želelo izvedeti komu pripisujejo boljšo dostopnost policiji ali občinskemu redarstvu. V osmem in devetem pa kako ocenjujejo dostopnost policije in občinskega redarstva. Anketiranci so dostopnost omenjenih organov lahko ocenili z nezadostno, zadostno, dobro ali odlično oceno.

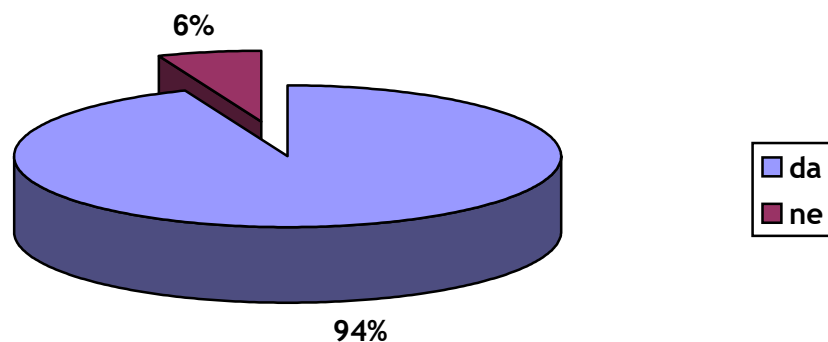
8 Rezultati

V nadaljevanju bomo s pomočjo grafov in interpretacijo predstavili rezultate odgovorov pridobljenih z anketnimi vprašanji.

8.1 Analiza odgovorov

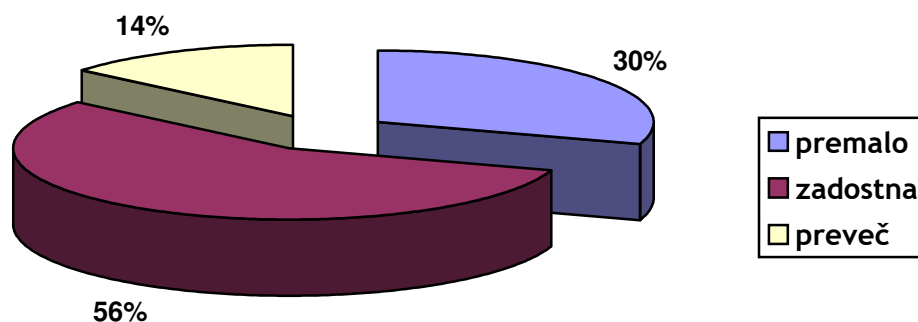
Prvi sklop je sestavljen iz treh vprašanj in se nanaša na pooblastila.

Prvo vprašanje je bilo: Ali menite, da imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti več pooblastil kot občinski redarji? Iz spodnjega grafa lahko vidimo, da je kar 94 % anketirancev odgovorilo da imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti več pooblastil kot občinski redarji in le 6 % anketirancev jih meni nasprotno.

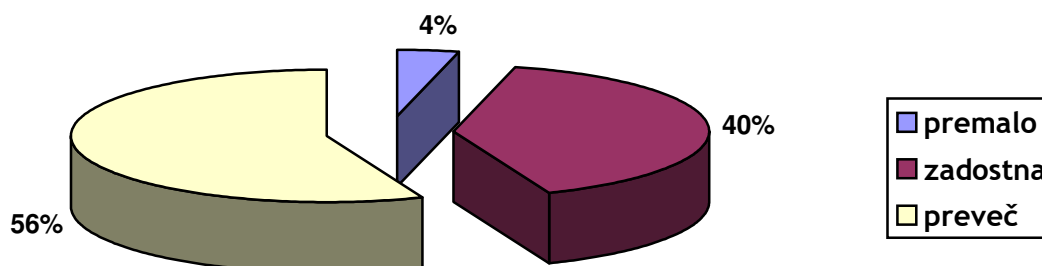
Graf 4: Ali menite, da imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti več pooblastil kot občinski redarji.

Drugo vprašanje je bilo: Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti? Iz grafa je razvidno, da kar 56 % anketirancev meni, da imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti zadostna pooblastila, 30 % jih meni, da imajo premalo pooblastil in le 14 % anketirancev meni, da imajo preveč pooblastil.

Graf 5: Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti?

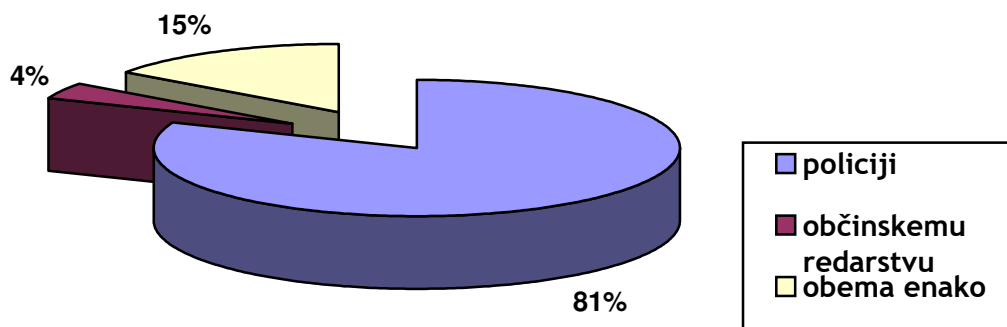
Tretje vprašanje je bilo: Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo občinski redarji pri opravljanju svojih dolžnosti? Iz grafa je razvidno, da kar 56 % anketirancev meni, da imajo občinski redarji pri opravljanju svojih dolžnosti preveč pooblastil, 4 % jih meni, da imajo premalo pooblastil, 40 % anketirancev pa jih meni, da imajo zadostna pooblastila.

Graf 6: Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo občinski redarji pri opravljanju svojih dolžnosti?

Drugi sklop je sestavljen iz enega vprašanja in se nanaša na zaupanje.

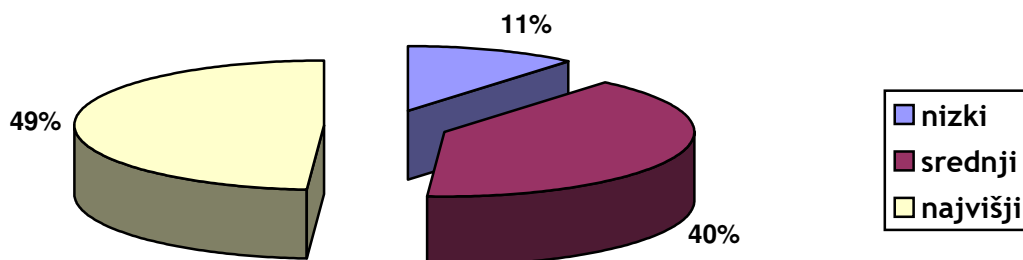
Četrto vprašanje glede zaupanja je bilo: Kateri od obeh institucij bolj zaupate? Spodaj prikazani rezultati ankete nam pokažejo, da največ anketirancev zaupa policiji (81 %). 15 % anketirancev zaupa obema institucijama enako in le 4 % jih bolj zaupa občinskemu redarstvu.

Graf 7: Kateri od obeh institucij bolj zaupate?

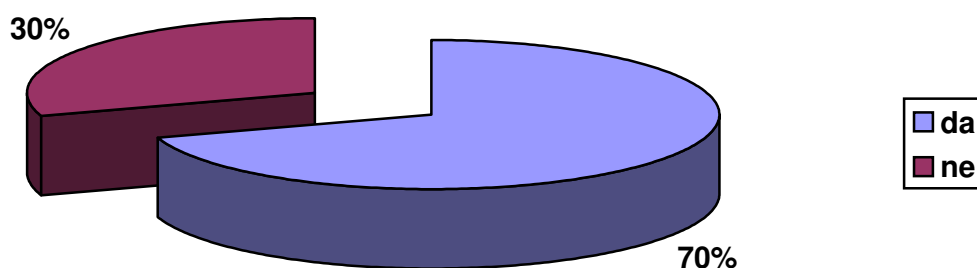
Tretji sklop je sestavljen iz dveh vprašanj in se nanaša na sodelovanje.

Peto vprašanje, se je glasilo: Na kakšni ravni menite, da bi moralo biti sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom za zagotavljanje varnosti, reda in miru? Kot lahko vidimo iz grafa je 49 % anketirancev odgovorilo, da bi moralo biti sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom za zagotavljanje varnosti, reda in miru na najvišji ravni, 40 % jih je menilo, da bi moralo biti na srednji ravni, 11 % anketirancev pa se je odločilo za nizko raven sodelovanja.

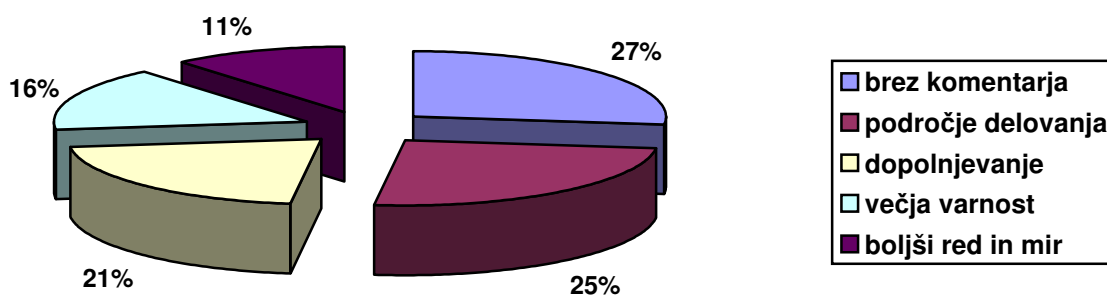
Graf 8: Na kakšni ravni menite, da bi moralo biti sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom za zagotavljanje varnosti, reda in miru?

Šesto vprašanje je bilo razdeljeno na dva dela, v prvem delu smo anketirance vprašali: Ali se vam sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno? Spodnji graf prikazuje, da kar 70 % anketirancev meni, da je sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela pomembno, medtem ko jih 30 % meni, da ni pomembno.

Graf 9: Ali se vam sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno?

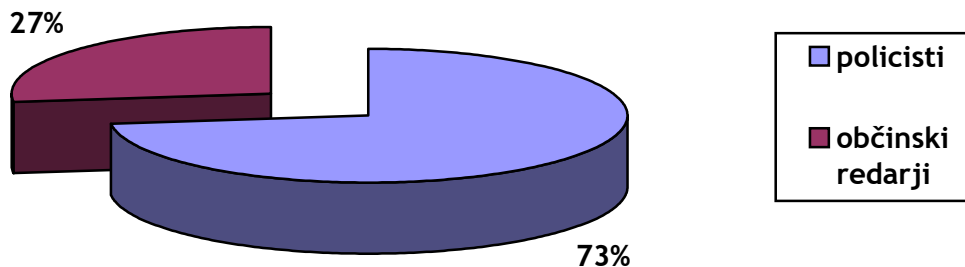
Drugi del šestega vprašanja, ki je bil odprtega tipa, je od anketirancev želel da navedejo, zakaj se jim sodelovanje zdi pomembno oziroma nepomembno? Podobne odgovore smo zaradi lažje analize združili v pet skupin; zaradi večje varnosti, boljšega zagotavljanja reda in miru, dopolnjevanja, ker mora vsak delovati na svojem področju in brez komentarja. Iz grafa lahko razberemo, da 27 % anketirancev ni podalo komentarja, gre predvsem za anketirance, ki so v prvem delu vprašanja odgovorili z ne oziroma, da se jim sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela ne zdi pomembno. 25 % anketirancev je menilo, da je sodelovanje pomembno, ker vsak deluje na svojem področju. 21 % anketirancev je menilo da je sodelovanje pomembno zaradi dopolnjevanja enih in drugih. 16% jih je navedlo, da je sodelovanje pomembno, zaradi večje varnosti. 11 % pa jih je podalo mnenje, da je sodelovanje pomembno zaradi boljšega zagotavljanja reda in miru.

Graf 10: Zakaj se vam sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno oziroma nepomembno?

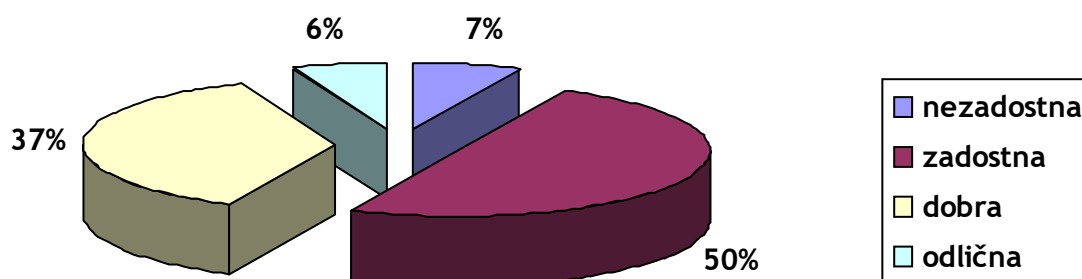
Četrty sklop je sestavljen iz treh vprašanj in se nanaša na dostopnost.

Sedmo vprašanje je bilo: Kdo menite, da je v Mestni občini Koper bolj dostopen? Iz grafa lahko razberemo, da kar 73 % anketirancev meni, da je v mestni občini Koper policija bolj dostopna kot občinski redarji in le 27 % jih meni nasprotno.

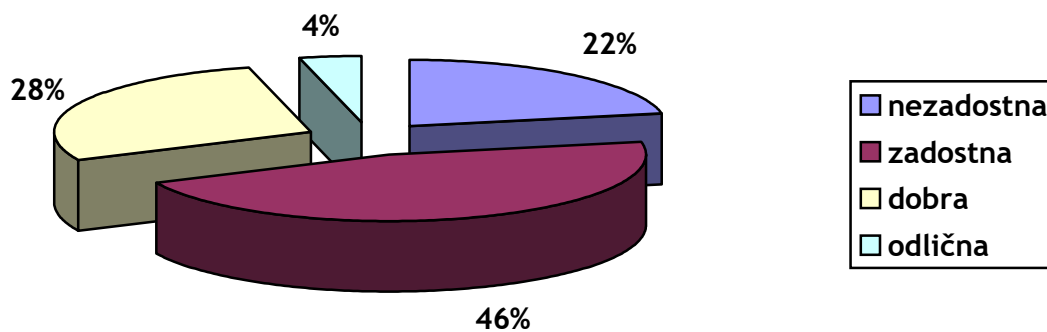
Graf 11: Kdo menite, da je v Mestni občini Koper bolj dostopen?

Osmo vprašanje je bilo: Kako ocenjujete dostopnost policistov v Mestni občini Koper? Iz grafa lahko razberemo, da je kar 50 % anketirancev odgovorilo, da je dostopnost policistov v Mestni občini Koper zadostna, 37 % jih je odgovorilo, da je dobra, 7 % jih je odgovorilo, da je nezadostna in 6 % anketirancev je odgovorilo, da je odlična.

Graf 12: Kako ocenjujete dostopnost policistov v Mestni občini Koper?

Osmo vprašanje je bilo: Kako ocenjujete dostopnost občinskih redarjev v Mestni občini Koper? Iz grafa lahko razberemo, da je kar 46 % anketirancev odgovorilo, da je dostopnost občinskih redarjev v Mestni občini Koper zadostna, 28 % jih je odgovorilo, da je dobra, 22 % jih je odgovorilo, da je nezadostna in 4 % anketirancev je odgovorilo, da je odlična.

Graf 13: Kako ocenjujete dostopnost občinskih redarjev v Mestni občini Koper?

8.2 Preverjanje hipotez

Hipoteza 1: Pri opravljanju svojih dolžnosti imajo policisti več pooblastil kot občinski redarji.

Anketa je pokazala, da 94 % anketirancev, pripisuje policiji več pooblastil kot občinskemu redarstvu. Glede na dana pooblastila, ki jih ima policija je anketa pokazala, da 56% vprašanih meni, da ima policija zadostna pooblastila, medtem ko pa za občinsko redarstvo enak % vprašanih meni, da ima preveč pooblastil. Na podlagi preučene literature je bilo ugotovljeno, da imajo policisti po Zakonu o nalogah in pooblastilih policije več pooblastil kot občinski redarji. Kar je samo po sebi tudi logično, saj imajo policisti širši spekter nalog kot občinski redarji.

To hipotezo potrjujemo.

Hipoteza 2: Prebivalci Mestne občine Koper v večji meri zaupajo policistom kot občinskim redarjem.

Rezultat ankete je pokazal, da 81 % anketirancev zaupa bolj policiji kot občinskemu redarstvu. Kot je razvidno iz preučene literature lahko razlog za večje zaupanje policiji kot občinskemu redarstvu najdemo že od same zgodovine obeh institucij naprej. Dejstvo je, da je eden glavnih razlogov prebivalcev Mestne občine Koper v manjše zaupanje občinskemu redarstvu ta, da se moderno redarstvo v občini Koper šele razvija.

To hipotezo potrjujemo.

Hipoteza 3: Za učinkovito zagotavljanje varnosti, reda in miru je pomembno sodelovanje policistov in občinskih redarjev na najvišji ravni.

Iz ankete lahko razberemo, da se kar 70 % anketirancem, zdi sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom pomembno. Anketa je tudi razkrila, da se je 49 % anketirancev strinjalo, da bi moralo sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom za zagotavljanje varnosti ter reda in miru biti na najvišji ravni. 40 % pa jih je menilo, da bi sodelovanje omenjenih organov moralo biti na srednji ravni. Le 11 % jih je menilo, da

zadostuje le nizka raven sodelovanja. Iz pregleda literature je razvidno, da pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil občinski redarji sodelujejo s policijo, kar je opredeljeno z zakonom.

To hipotezo potrjujemo.

Hipoteza 4: V Mestni občini Koper so policisti bolj dostopni kot občinski redarji.

Pri anketi je 73 % anketirancev bilo enotnega mnenja, da je v Mestni občini Koper bolj dostopna policija v primerjavi z občinskim redarstvom. Vendar je večina anketirancev dostopnost tako policije kakor občinskega redarstva ocenila le zadostno.

To hipotezo potrjujemo.

9 Razprava

Primerjava policijskega dela z delom občinskih redarjev v Mestni občini Koper je pokazala, da je delo tako enih kot drugih primerljivo, seveda pri tistih nalogah za katere so oboji pristojni. Glede na literaturo (Lobnikar, Sotlar in Modic, 2015) vidimo, da gre pri obeh institucijah za policijsko dejavnost, ki jo regulira država, razlika je le v tem, da je občinsko redarstvo vsebinsko vezano na delovanje skupnosti.

Pri prvem sklopu vprašanj, ki so se nanašala na pooblastila, smo tako iz preučene literature kot iz ankete dobili pričakovan odgovor, da ima policija v primerjavi z občinskim redarstvom več pooblastil, to je potrdilo kar 94 % vprašanih, prav tako pa je tudi jasno, da ima policija širši spekter nalog v primerjavi z občinskim redarstvom, za kar tudi potrebuje več pooblastil. Ko pa smo postavili vprašanje, kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo pri opravljanju svojih dolžnosti policisti oziroma občinski redarji je kar 56 % anketirancev menilo, da ima policija za opravljanje svojih dolžnosti zadostna pooblastila, medtem ko je za občinske redarje 56 % vprašanih menilo, da imajo ti za opravljanje svojih dolžnosti preveč pooblastil. Če izpostavimo, da že po ZORed občinski redar ne more samostojno izvajati pooblastil iz svojih pristojnosti brez pomoči policije, lahko sklepamo, da ljudje napačno dojemajo pooblastila, ki jih imajo občinski redarji. Kot primer lahko izpostavimo 14. člen ZORed, ki ni nič drugega kot povzetek dikcije silobrana, katerega pa lahko uporabi vsak državljan.

V drugem sklopu smo anketirance vprašali, kateri od obeh institucij bolj zaupajo. Pričakovano je bilo, da zaupajo bolj policiji saj je to tudi 84 % anketirancev potrdilo, medtem ko jih je 15 % odgovorilo, da zaupa obema institucijama enako in le 4 % jih bolj zaupa občinskemu redarstvu. Kot smo že omenili je eden glavnih razlogov prebivalcev Mestne občine Koper v manjše zaupanje občinskemu redarstvu ta, da se moderno redarstvo v občini Koper šele razvija. Lobnikar, Sotlar in Modic (2015) ugotavljajo, da je eden glavnih dejavnikov zaupanja v policijo in druge institucije pluralne policijske dejavnosti, prav strinjanje oziroma soglasje javnosti. Občinski redarji so pogosto s strani organov oblasti lokalne skupnosti, kot tudi s strani prebivalcev občin videni kot tisti, ki vzdržujejo red zgolj s pomočjo kazni.

V tretjem sklopu smo želeli izvedeti mnenje prebivalcev občine Koper, glede sodelovanja policije z občinskim redarstvom. Lahko bi rekli, da smo dobili pričakovan in predvsem zaželen odgovor. 49 % vprašanih je menilo, da bi moralo biti sodelovanje med

policijo in občinskim redarstvom na najvišji ravni, 40 % pa jih je menilo da bi moralo biti na srednji ravni. Na vprašanje ali se jim sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno, pa je kar 70 % vprašanih odgovorilo z da. Vprašani so pomembnost in visoko raven sodelovanje med obema organoma videli predvsem zaradi področja njihovega dela, dopolnjevanja in zagotavljanja večje varnosti ter redu in miru.

Iz pregleda literature je razvidno, da pri opravljanju nalog in izvajanju pooblastil občinski redarji sodelujejo s policijo, kar je opredeljeno z zakonom. Občinski redarji tako skrbijo za varen in neoviran cestni promet, za varovanje cest in okolja, varujejo javno premoženje, naravo in kulturno dediščino ter vzdržujejo javni red in mir. Z izvajanjem naštetih nalog občinsko redarstvo razbremeni policijo. Tako se lahko policija v večji meri osredotoči na hujša kazniva dejanja, nadzor prometa na cestah, varovanje državne meje... Cilj nalog in sodelovanja obeh subjektov je zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov, zagotavljanje varnosti za ljudi in premoženje, vzdrževanje javnega reda in miru, preprečevanje kriminalitete in varstvo okolja. Seveda pa sta oba subjekta ločena in samostojna, ki odgovarjata vsak za svoja dejanja.

Čeprav obstajajo tudi dileme glede sodelovanja med obema subjektoma, smo mnenja, da so prebivalci občine Koper, kadar gre za zagotavljanje večje varnosti ali redu in miru, pripravljeni enačiti občinskega redarja s policistom, kadar pa gre za sankcioniranje zaradi storjenega prekrška, pa ne.

Zadnji sklop vprašanj se je nanašal na dostopnost policistov in občinskih redarjev. Anketa je pričakovano pokazala, da je slabe $\frac{3}{4}$ vprašanih mnenja, da so policisti bolj dostopni kakor občinski redarji. To lahko podpremo tudi na podlagi pregleda literature. Policisti so delavci policije, ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. Policija je dolžna povsod po Sloveniji nuditi enako mero varnosti in se ne glede na razmere odzvati. Občinski redarji pa so uradniki, zaposleni v občinah. Iz podatkov literature lahko vidimo, da je zaposlenih v policiji bistveno več kot v občinskem redarstvu, kakor tudi da ima policija več pooblastil, nalog ter da je bolj usposobljena, kar pomeni da je pristojna v dosti več zadevah kakor občinsko redarstvo.

Eden od dejavnikov za takšno mnenje ljudi je tudi ta, da se je v Mestni občini Koper moderno občinsko redarstvo razvilo šele pred dobrimi desetimi leti in se zato ne zavedajo, kakšna pooblastila občinski redarji sploh imajo, ter kje in kako vse lahko

pripomorejo k zagotavljanju večje prometne varnosti, pri vzdrževanju javnega reda in miru, varovanju javnega premoženja in ostalih nalog.

10 Zaključek

Da smo se lahko v diplomskem delu lotili primerjave policijskega dela z delom občinskega redarstva v Mestni občini Koper, smo se morali poslužiti zgodovine in tako spoznati sam nastanek in razvoj obeh institucij na tem območju. To nam je služilo kot izhodišče za primerjavo njunih del danes. Ker je zelo pomembno, da država in občina zagotavljata višjo varnost, smo primerjali naloge, pooblastila in prisilna sredstva obeh organov. Ključna zakona za delovanje policije sta Zakon o nalogah in pooblastilih policije (2013) in Zakon o organiziranosti in delu v policiji (2013), ter za občinsko redarstvo Zakon o občinskem redarstvu (2006). Tako kot je pravna podlaga za urejanje dela pooblaščenih uradnih oseb nujno potrebna, je nujno potrebno tudi usposabljanje. Policisti in občinski redarji so pooblašcene uradne osebe in da to lahko postanejo, morajo opraviti strokovno usposabljanje, saj se le tako lahko zagotovi, da z opravljanjem njunega dela ne bodo ogrožene človekove pravice in temeljne svoboščine. Prav tako je pomembna zunanja podoba pooblašcene uradne osebe, da pri opravljanju svojih nalog nosi za to predpisano uniformo in kaže videz v skladu s pravili, ki so zanjo predpisane.

Analiza ankete je pokazala, da prebivalci Mestne občine Koper pripisujejo policiji večje zaupanje in dostopnost kot občinskemu redarstvu. Menimo da razlog za to ni v nesposobnosti občinskega redarstva, saj ima policija večja pooblastila, je bolj usposobljena, številčnejša in deluje na območju celotne države v sklopu Ministrstva za notranje zadeve, medtem ko občinsko redarstvo ima manj pooblastil, deluje le v svoji občini, je manj usposobljeno in deluje po Zakonu o občinskem redarstvu (2006) oziroma po občinskemu programu varnosti.

Ugotovitve pokažejo, kako zelo je pomembno sodelovanje in delo policije ter občinskega redarstva za zagotavljanje javnega reda in miru, prometne varnosti in urejanja prometa. Čeprav imajo policisti več pooblastil kot občinski redarji, so le ti prav tako pomembni pri opravljanju svojih nalog, saj dopolnjujejo delo policije. Zelo pomembno je tudi, kako sta organa sprejeta s strani prebivalstva, zato pa morata oba organa, tako policisti kot občinski redarji imeti strokoven in nepristranski odnos z občani.

Menimo, da policisti in občinski redarji v Mestni občini Koper pri opravljanju svojih nalog dobro sodelujejo in so uspešni pri zagotavljanju varnosti ter javnega reda in miru. To dokazuje tudi sodelovanje ob začetku šolskega leta, večjih prireditvah, nogometnih

tekmah. Izboljšave bi lahko iskali predvsem v boljši dostopnosti občinskih redarjev, ki bi lahko pozivali občane, da so jim na razpolago in se lahko obrnejo tudi na njih. To bi lahko storili na primer z brezplačno telefonsko številko, kakor ima to policija. Zagotovo bi si občinsko redarstvo tako povečalo zaupanje občanov.

11 Uporabljeni viri

- Anželj, D. (2001). *Management v policiji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Cas, T. (2012). *Policijsko pravo izbrane vsebine za študente evropske pravne fakultete*. Ljubljana: Evropska pravna fakulteta.
- Dvojmoč, M. (2007). Usmeritev občinskih redarstev v nacionalno varnostno strukturo Republike Slovenije. *Varstvoslovje*, 9 (3/4), 251-258
- Jeršin, R. (2008). *Naloge pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva včeraj, danes in jutri*. Pridobljeno na <http://www.fvv.uni-mb.si/dv2008/zbornik/clanki/Jersin1.pdf>
- Kolenc, T. (2002). *Slovenska policija*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije.
- Mestna občina Koper. (n. d. A). *občinsko redarstvo*. Pridobljeno na <http://www.koper.si/index.php?page=staticplus&item=209>
- Mikulan, M. (1997). *Preprečujmo kriminal skupaj*. Ljubljana: Mihelač.
- Ministrstvo za notranje zadeve. (n. d.A). *Ocene in stališča prebivalcev Slovenije o delu policije poročilo*. Pridobljeno na http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DPDVN/JM_o_policiji_2013_internet_1_.pdf
- Občinski program varnosti Mestne občine Koper*. (2008). Mestna občina Koper: Mestni svet.
- Policija. (n. d. A). *Naloge in cilji*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/o-policiji/naloge-in-cilji>
- Policija. (n. d. B). *Zgodovina policijske uprave Koper*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/policijske-uprave/625>

Policija. (n. d. C). *Statistika*. Pridobljeno na http://www.policija.si/images/stories/PUKP/PDF/Statistika/PUKP_LetnoPorocilo2015.pdf

Policija. (n. d. D). *Vodstvo policijske uprave Koper*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/policijske-uprave/pu-koper/vodstvo>

Policija. (n. d. E). *Policijska pooblastila*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/policijska-pooblastila>

Policija. (n. d. F). *Policijska pooblastila*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/policijska-pooblastila/621?lang=>

Policija. (n. d. G). *Višja policijska šola*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/generalna-policijska-uprava/940>

Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev. (2007). *Uradni list RS*, (103/07).

Pravilnik o strokovnem usposabljanju, obdobjem izpopolnjevanju ter preizkusu znanja občinskih redarjev. (2014). *Uradni list RS*, (48/2014).

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev. (2010). *Uradni list RS*, (64/10).

Pravilnik o pogojih za opravljanje nalog občinskega redarja. (2005). *Uradni list RS*, (103/05).

Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev. (2007). *Uradni list RS*, (78/07).

Senčar, A. (2008). *Policija in občinsko redarstvo- partnerji pri zagotavljanju javnega reda v skupnosti*. V 3. *Dnevi prekrškovnega prava* (str. 103-112) Ljubljana: GV Založba.

Sodja, B. (2008). *Javni red-pristojnost občinskega redarja nekoč in danes*. V 3. *Dnevi prekrškovnega prava*, (str. 125-132) Ljubljana: GV Založba.

Sotlar, A., Modic, M. in Lobnikar, B. (2015). *Javno mnenje o institucijah pluralne policijske dejavnosti v Sloveniji*. V G. Meško, K. Eman in B. Flander (ur.), *Oblast, legitimnost in družbeno nadzorstvo* (str. 159-187). Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.

Uredba o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije. (2010). *Uradni list RS*, (104/10).

Uredba o vozilih, plovilih, oborožitvi in posebni opremi policije. (2014). *Uradni list RS*, (2/14).

Ustava Republike Slovenije. (1991). *Uradni list RS*, (33/91).

Zakon o nalogah in pooblastilih policije. (2013). *Uradni list RS*, (15/13).

Zakon o organiziranosti in delu v policiji. (2013). *Uradni list RS*, (15/13).

Zakon o občinskem redarstvu. (2006). *Uradni list RS*, (139/06).

Zakon o varstvu javnega reda in miru. (2006). *Uradni list RS*, (70/06).

Zakon o pravilih cestnega prometa. (2010). *Uradni list RS*, (109/10).

Žaberl, M. (2006). *Temelji policijskih pooblastil*. Ljubljana: Univerza v Mariboru, Fakulteta za policijsko-varnostne vede.

Priloge

Priloga 1: Anketni vprašalnik

Spoštovani,

moje ime je Danjela Hrvatin in zaključujem študij na Fakulteti za varnostne vede, smer Varstvoslovje. Tema moje diplomske naloge je Primerjava policijskega dela z delom občinskega redarstva v Mestni občini Koper.

Pred vami je kratek anketni vprašalnik, s katerim bom primerjala policijsko delo z delom občinskega redarstva v Mestni občini Koper, zato vas prosim, da v nadaljevanju odgovorite na vprašanja, in sicer tako, da obkrožite črko pred odgovorom, ki je po vaši oceni ustrezen ali na mesto, kjer je črta, vpišete ustrezen odgovor.

Podatki so anonimni, in bodo uporabljeni izključno za namen statistične obdelave diplomskega dela.

Hvala za sodelovanje.

Demografske značilnosti (izpolnijo vsi anketiranci)

Spol:

- a) Moški
- b) Ženski

Starost:

- a) 18-25
- b) 26-35
- c) 36-45
- d) 46-55
- e) nad 56 let

V katerem predelu MOK bivate:

- a) Center
- b) Markovec
- c) Semedela
- d) Olmo
- e) Šalara
- f) Žusterna
- g) Zaledje

1. Ali menite, da imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti več pooblastil kot občinski redarji?
 - a) DA
 - b) NE

2. Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo policisti pri opravljanju svojih dolžnosti?
 - a) PREMALO
 - b) ZADOSTNA
 - c) PREVEČ

3. Kako bi opredelili pooblastila, ki jih imajo občinski redarji pri opravljanju svojih dolžnosti?
 - a) PREMALO
 - b) ZADOSTNA
 - c) PREVEČ

4. Kateri od obeh institucij bolj zaupate?
 - a) POLICIJI
 - b) OBČINSKEMU REDARSTVU
 - c) OBEMA ENAKO

5. Na kakšni ravni menite, da bi moralo biti sodelovanje med policijo in občinskim redarstvom za zagotavljanje varnosti, reda in miru?
 - a) NIZKI
 - b) SREDNJI
 - c) NAJVIŠJI

6. Ali se vam sodelovanje policije z občinskim redarstvom in obratno pri opravljanju njihovega dela zdi pomembno?
 - a) DA
 - b) NE

Navedite zakaj _____

7. Kdo menite, da je v Mestni občini Koper bolj dostopen?

- a) POLICISTI
- b) OBČINSKI REDARJI

8. Kako ocenjujete dostopnost policistov v Mestni občini Koper?

- a) NEZADOSTNA
- b) ZADOSTNA
- c) DOBRA
- d) ODLIČNA

9. Kako ocenjujete dostopnost občinskih redarjev v Mestni občini Koper?

- a) NEZADOSTNA
- b) ZADOSTNA
- c) DOBRA
- d) ODLIČNA